

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор опорного закладу
«Диканський ліцей імені М.В.Гоголя»
_____ Надія ГОРЯЧУН

СХВАЛЕНО:

рішенням педагогічної ради та Ради
Опорного закладу «Диканський ліцей
імені М.В.Гоголя»
протокол №3 від 05.09.2025

ПРОГРАМА

ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

опорного закладу «Диканський ліцей імені М.В.Гоголя»
Диканської селищної ради Полтавської області

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3-4
II. МЕТА.ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ	4
III. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ	4-6
IV. ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ НА 2025-2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК	6-10
V. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	11

I.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма подолання освітніх втрат опорного закладу «Диканський ліцей імені М.В.Гоголя» Диканської селищної ради Полтавської області (далі – заклад) розроблено відповідно до ст. 10, ст. 53 Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» від 14.12.2016 № 988-р (із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №592-р), засідання педагогічної ради закладу (протокол № 3 від 05.09.2025), з метою виконання основних завдань державної політики у сфері освіти та подолання освітніх втрат серед здобувачів освіти

В умовах правового режиму воєнного стану здобувачі освіти мають обмежений доступ до освітнього процесу, потерпають від посттравматичного синдрому, відчують зниження мотивації та пізнавальних процесів.

Освітні втрати – це загальне поняття, що означає втрату можливостей для всебічного розвитку особистості учня (інтелектуального, соціального, емоційного) через порушення доступу до якісної освіти, зокрема внаслідок пандемії та повномасштабного вторгнення російської федерації.

Навчальні втрати є складовою освітніх втрат і стосуються конкретних прогалин у знаннях, уміннях, навичках та уповільнення/переривання академічного прогресу учня.

Окрім проблем, пов'язаних із дистанційною освітою, існує низка інших причин, які впливають на формування освітніх втрат, а саме: постійні повітряні тривоги; вимушений виїзд за кордон; зміна місця проживання в межах країни; проблеми з електропостачанням.

Враховуючи досвід роботи з даного напрямку попередніх років, педагогами закладу розроблено орієнтовний алгоритм щодо подолання освітніх втрат, який включає:

- діагностування освітніх втрат у кожному класі;
- стратегія дій вчителя залежно від кількості учнів з освітніми втратами;
- обговорення плану спільних дій на педагогічній раді закладу та інформування про наявні освітні втрати учнів та їх батьків;
- використання в освітньому процесі форм, методів, засобів навчання, які б мотивували учнів подолати прогалини;
- внесення змін до календарно-тематичного планування протягом навчального року;
- подолання освітніх втрат у співпраці вчителя з іншими вчителями-предметниками, практичним психологом та батьками учнів;
- інтегрування цифрових технологій в освіту в умовах змішаного формату навчання.

Програма подолання освітніх втрат закладу складається з цілісного набору заходів, призначених для учнів, які отримують загальну середню освіту. Ця програма включає в себе кілька ключових компонентів. По-перше, вона спрямована на виявлення існуючих прогалин у знаннях і навичках учнів та розробку ефективних методів задля їх подолання. По-друге, програма акцентує увагу на необхідності адаптації освітніх процесів, що дозволяє учням легше входити в навчальний ритм після перерв чи змін у освітньому процесі. Також важливим аспектом є пріоритизація окремих предметів, а також знань і компетентностей, що дозволяє сконцентрувати зусилля освітнього процесу на найважливіших сферах навчальної програми.

II. МЕТА.ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Метою програми є реалізація заходів, спрямованих на подолання освітніх втрат здобувачів освіти.

Задля досягнення мети пропонується реалізація конкретних **завдань**:

- **Діагностика та компенсація:** виявлення конкретних прогалин у знаннях та навичках учнів та розробка механізмів їх надолуження шляхом надання додаткової підтримки та адаптації навчальних матеріалів.
- **Пріоритезація знань:** визначення ключових та базових знань і компетентностей, які є фундаментом для подальшого навчання, і зосередження на них у процесі компенсації.
- **Комплексний підхід:** розробка цілісної системи заходів, що охоплює різні рівні освіти та інтегрує зусилля всіх учасників освітнього процесу.
- **Використання технологій:** застосування цифрових технологій, інтерактивних уроків, менторської підтримки та штучного інтелекту для надання учням доступу до навчальних матеріалів та зворотного зв'язку.
- **Психологічна та соціально-емоційна підтримка:** надання допомоги учням для подолання стресу, відновлення мотивації до навчання та формування соціальної компетентності.
- **Підвищення кваліфікації вчителів:** організація тренінгів для педагогів щодо методик прискореного навчання, використання цифрових інструментів та роботи з учнями, які потребують додаткової підтримки.

Програма спрямована на створення умов для повноцінного відновлення освітнього потенціалу учнів та забезпечення їхньої успішної самореалізації в умовах сучасного освітнього простору.

III. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Першим напрямом в організації подолання освітніх втрат є **організація освітнього процесу на діагностувальній основі**. Саме діагностування як результатів навчальної діяльності, так і процесу їх

досягнення дозволяє педагогічним працівникам визначити навчальні можливості учнів та їхні потреби в освітній підтримці, установити причинно-наслідкові зв'язки між очікуваннями та реальним станом навченості, відповідно перебудувати й скоригувати освітній процес у класі та індивідуалізувати навчальну взаємодію з учнями. Для цього проводять вхідне діагностування і планові тематичні діагностування. Фіксацію коректив здійснюється у календарно-тематичному плані вчителя-предметника. Педагоги закладу його проєктують на початку навчального року, орієнтуючись на освітню програму та обрані підручники. Першу корекцію змісту і термінів опрацювання програмового матеріалу мають здійснити після проведення вхідного діагностування навченості учнів. У контексті подолання освітніх втрат коригування календарно-тематичного плану здійснюють також і упродовж року відповідно до стану засвоєння учнями навчального матеріалу, що вчитель визначає за результатами виконання діагностувальних робіт.

Другим напрямом в організації подолання освітніх втрат є спрямованість освітнього процесу на **формування компетентностей в учнів**, що вибудовується з урахуванням їх компонентного складу (ціннісно-мотиваційний, знаннєво-інформаційний і діяльнісно операційний). Він визначає змістове наповнення навчальних активностей, що забезпечують набуття певних компетентностей. Цей підхід реалізується на кожному навчальному занятті через: акцент на особистісному досвіді здобувачів освіти, мотивацію та зацікавленість, активну навчальну діяльність, практичне застосування знань, використання інноваційних технологій та організацію проблемного діалогу.

Як показала практика попередніх років, **реалізація змістової інтеграції** в освітньому процесі через синтез навчального матеріалу різних освітніх галузей на основі соціокультурних тем - **третій напрям**, який дозволить значно зменшити освітні втрати здобувачів освіти. Поєднуючи матеріал у певні комплекси, педагоги реалізують ціннісно-мотиваційний аспект змістового наповнення навчальних предметів/інтегрованих курсів, що є прогресивним кроком для реалізації компетентнісно-інтегративного підходу як домінуючого в реформі «Нова українська школа». До прикладу, виконання навчальних завдань технологічної освітньої галузі може ґрунтуватись на застосуванні математичного досвіду учнів, логічні змістові зв'язки можуть мати навчальні завдання з розвитку мовлення та завдання на сприйняття та інтерпретацію творів мистецтва. Вчитель-предметник вміє бачити мережу взаємозв'язків на змістовому полотні програми і зможе виокремити програмові позиції, які можна стиснути у коротші часові межі опрацювання, водночас збільшивши час на роботу з тем, що викликали утруднення.

Ефективним інструментом оптимізації освітнього процесу є **діяльнісна інтеграція (четвертий напрям)** у площині використання видів навчальної

діяльності. До прикладу, єдиними можуть бути підходи до опрацювання текстів під час проведення занять із різних предметів.

Подолання освітніх втрат також вимагає щоденної гнучкості в організації опрацювання навчального матеріалу відповідно до навчальних потреб учнів. Інструментом, за допомогою якого можна ефективно керувати процесом гнучкого використання навчального матеріалу, є **формувальне оцінювання**. Зворотний зв'язок, який воно забезпечує, дозволяє здобувачам освіти зорієнтуватися у подальших діях, а педагогам – зрозуміти результативність впливу використаних методичних прийомів на навчальний поступ учнів.

IV. ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ НА 2025-2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Планування роботи закладу щодо подолання освітніх втрат на 2025/2026 подано у таблиці:

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні за виконання
I Заходи щодо подолання навчальних втрат			
1	Організація освітнього процесу на діагностувальній основі (перебудувати й скоригувати освітній процес у класі та індивідуалізувати навчальну взаємодію з учнями).	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники
2	Розробка діагностичних завдань для визначення рівня знань учнів та вимірювання освітніх втрат з навчальних предметів	вересень	заступник директора з навчально-виховної роботи голови предметних професійних спільнот
3	Проведення вхідного діагностування і планових тематичних діагностувань на визначення рівня залишкових знань у здобувачів освіти; визначення зон, що потребують додаткової уваги/надолуження навчальних втрат (їх зміст, терміни проведення коригуються залежно від отриманих навчальних результатів учнів).	вересень грудень	заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники

4	Внесення корективів у календарно-тематичне планування. Адаптивне планування: перерозподіл навчального часу між темами кожного предмета закріплення раніше вивчених тем на уроках групові та індивідуальні консультації для учнів за графіком та за запитом	вересень грудень протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники
5	Спрямованість освітнього процесу на формування компетентностей. Надолуження освітніх втрат продовжити через повторення базових знань кожної нової теми.	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
6	Дидактична інтеграція навичок через діяльнісний підхід (передбачає максимально можливу узгодженість організаційних форм, методів, прийомів і засобів навчання, що обов'язково має враховувати індивідуальний навчальний потенціал здобувачів освіти та особливості конкретного освітнього середовища)	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
7	Реалізації змістової інтеграції в освітньому процесі через синтез навчального матеріалу різних освітніх галузей на основі соціокультурних тем. Проведення інтегрованих уроків, тематичних днів.	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники
8	Розробка та впровадження на уроках диференційованих завдань на платформах Classtime.com., Moodle, Edpuzzle, Claroline, Kahoot, ATutor, онлайн-дошці Padlet	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
9	Застосування інтерактивних уроків, тестування за допомогою штучного інтелекту та доступ до навчальних матеріалів через онлайн-платформи.	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники

10	Впровадження індивідуальних та групових інтерактивних проєктів (дослідницькі роботи, міні лабораторії)	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
11	Напрацювання якісного освітнього контенту з тем, які потребують надолуження	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи педагогічні працівники
12	Розміщення матеріалів на особистому акаунті вчителів закладу, віртуальна дошка Padlet Доступ до відеоуроків, додаткових авторських навчальних відео, презентацій, архів уроків за минулий рік навчання, інтерактивних конспектів (містять теоретичний матеріал, лайфхаки, схеми, таблиці для швидкого запам'ятовування)	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
13	Використання контенту освітньої платформи «Всеукраїнська школа онлайн»	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
14	Проведення майстер-класів, тренінгів для вчителів з метою оволодіння ними методами, формами, прийомами оптимального складання траєкторії подолання освітніх втрат, удосконалення навичок роботи з ресурсами, за допомогою яких можна розробляти навчальний конвент.	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники
15	Організація взаємовідвідування уроків із метою вивчення роботи педагогічних працівників над проблемою	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники
16	Самоосвітня діяльності вчителів, підвищення кваліфікації на курсах, навчання на освітніх платформах	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники

II Заходи щодо подолання виховних втрат			
1	Запровадження проактивних форм і методів виховної роботи, направлені на згуртування та взаємодію колективів здобувачів освіти на рівні класу та закладу: творчі майстер-класи (унікальні дизайни з розпису) та майстер-класи з виготовлення виробів)	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з виховної роботи педагог-організатор завідувач бібліотеки
2	Активне впровадження соціального виховання. Продовження традиції організації благодійного ярмарку на підтримку ЗСУ. Волонтерська діяльність	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з виховної роботи педагог-організатор класні керівники
3	Впровадження еко-проектів (сортування та переробка відходів, створення екологічних пакувань, дослідження флори і фауни певних територій, вплив військових дій на природне середовище, підвищення енергоефективності)	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з виховної роботи педагог-організатор класні керівники
4	Проведення щоденних ранкових зустрічей в мотивуючих осередках: здорового харчування, фізичних активностей, правил екологічної поведінки задля сталого розвитку в освітньому процесі учнів	протягом 2025/2026 навчального року	класні керівники 1-8 класи
5	Проведення педагогічних та психологічних консультацій для батьків (законних представників дитини) з питань профілактики і попередження проявів насильства, булінгу (цькування), формування ненасильницької (екологічної) моделі поведінки та вирішення конфліктів мирним шляхом	протягом 2025/2026 навчального року	класні керівники, педагог соціальний
III. Заходи щодо подолання втрат фізичного здоров'я			

1	Моніторинг дотримання Санітарного регламенту для закладів освіти	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі фізичної культури
2	Застосовування широкого спектру методів та форм роботи, включаючи інтерактивні уроки-змагання, змагання з елементами гри, квести, майстер-класи.	протягом 2025/2026 навчального року	заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі фізичної культури
3	Підготовку та участь команд закладу у спортивних заходах на рівні громади, районного та обласного рівнів	протягом 2025/2026 навчального року	вчителі фізичної культури
4	Організація роботи гуртків спортивного спрямування	протягом 2025/2026 навчального року	вчителі фізичної культури
5	Впровадження під час уроків та перерв фізкульт хвилинок, руханки, вправи на збереження зору (не залежно від формату навчання)	протягом 2025/2026 навчального року	педагогічні працівники
6	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів для учнів та батьків щодо принципів здорового харчування	протягом 2025/2026 навчального року	педагог соціальний сестра медична класні керівники

IV. Заходи щодо подолання психологічних втрат

1	Організація і проведення навчальних тренінгів в онлайн та офлайн форматах для учнів, їх батьків та педагогічних працівників щодо формування важливих навичок подолання довготривалого стресу та збереження психічного здоров'я	протягом 2025/2026 навчального року	педагог соціальний
2	Організація і проведення тренінгів та активностей, що спрямовані на розвиток соціальних навичок учнів, навчання ефективному спілкуванню, конфліктному	протягом 2025/2026 навчального року	педагог соціальний

	врегулюванню та співробітництву з іншими людьми.		
3	Психологічний супровід та підтримка учнів (зокрема із числа внутрішньо переміщених осіб, сімей, які переживають втрату)	протягом 2025/2026 навчального року	Педагог соціальний

IV.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Виконання основних завдань і заходів Програми забезпечить:

- комплексний підхід до подолання втрат (програма передбачає роботу над різними видами втрат – навчальними, виховними, фізичними, психологічними);
- здійснення якісної діагностики та оцінювання освітніх втрат, системне запровадження коригуючого навчання (коригування та подолання навчальних, виховних, фізичних і психологічних втрат);
- адаптацію освітніх програм та освітнього процесу до індивідуальних потреб здобувачів освіти (створення навчального середовища, яке враховує унікальні потреби кожного учня);
- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання; їх оволодіння навичками самоаналізу, самонавчання (створюється атмосфера, де гуртується зацікавленість у процесі, замість культивування отримання гарних оцінок);
- покращення академічної успішності, психічного, емоційного та фізичного здоров'я здобувачів освіти;
- підвищення професійної компетентності педагогів (педагогічні працівники здобудуть нові знання та навички задля ефективного подолання освітніх втрат, що виникли в учнів).